

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
13/4482

Vår ref
13/1712-7

Dato
01.10.2013

NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer - høringsuttalelse

Vi viser til brev av 21. juni 2013 med oversendelse av NOU.

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) er opptatt av at bl.a. distrikts- og regionalpolitiske hensyn knyttet til tilgang på tjenester og spredning av kompetansearbeidsplasser blir vektlagt i det videre arbeidet med oppfølging av forslagene fra utvalget.

Politianalysen svarer i liten grad på den overordnede lederutfordringen som 22. juli rapporten pekte på:

- Gjørv-kommisjonen skrev følgende om lærdommen av det som sviktet: «Etter kommisjonens mening handler disse lærdommene i større grad om ledelse, samhandling, kultur og holdninger – enn mangel på ressurser, behov for ny lovgivning, organisering eller store verdivalg».

Uavhengig av struktur er dette en utfordring som må tas på alvor. Gjørv-kommisjonens rapport bør legges til grunn for arbeidet med å få et bedre politi i framtiden. Strukturreformen som Politianalyseutvalet foreslår har bidratt til å flytte fokus bort fra viktige deler av Gjørv-kommisjonens rapport, og dette vil redusere gjennomføringskraften av forslag fra kommisjonen som har bred politisk tilslutning.

Mange av forslagene handler om videre utredninger og arbeid. Departementet er i den sammenheng opptatt av at følgende tema/perspektiver blir utredet og vurdert nærmere:

1. Hvor avgjørende er det å dimensjonere politidistriktene for at hvert distrikt skal kunne

ivareta de mest spesialiserte funksjonene innenfor politiets oppgaver? Utvalget mener at det kun er ved en omlegging til seks politidistrikter at det kan skapes bærekraftige fagmiljøer i alle distriktene, gjennom god nok bemanning og tilstrekkelig antall saker innenfor alle spesialfunksjoner. For KRD er det viktig at hensynet til om alle politidistriktene skal inneha alle spesialfunksjoner vurderes opp mot de eventuelle ulempene som følger av en slik dramatisk reduksjon av antall politidistrikter. Slike ulemper kan være tap av lokalkunnskap, koordineringsutfordringer over store avstander og sentralisering av statlige arbeidsplasser. Politiet må være organisert for hverdagshendelser; innbrudd, ulykker og forebyggende arbeid. KRD mener derfor at det også innenfor politisektoren må defineres responstid. Definert responstid må ta hensyn til de geografiske forskjellene i landet.

2. Utvalget anbefaler at en rekke tilleggsfunksjoner blir utskilt fra politiet, og at administrative funksjoner og støttende oppgaver omorganiseres og samlokaliseres. Dette kan føre til regional sentralisering av arbeidsplasser gjennom sammenslåing av mindre enheter. Det er viktig at stedsuavhengige oppgaver i størst mulig grad lokaliseres slik at de bidrar til en jevnere regional fordeling av statlige arbeidsplasser og oppbygging av profesjonelle fagmiljøer også utenom de større pressområdene, i tråd med retningslinjene for lokalisering av arbeidsplasser og tjenester. KRD legger vekt på at det gjøres et grundig arbeid i vurderingene av endringer i dagens portefølje, der både hensynet til lokalisering av arbeidsplasser og en effektiv og tilgjengelig tjeneste ivaretas.
3. Politianalysen skisserer et modellberegnet forslag til lokal struktur, men presiserer at endelig lokalisering og konkret antall tjenestesteder må vurderes nærmere innenfor hvert distrikt. KRD mener det er viktig at lokal struktur ivaretar hensynet til trygghet hos befolkningen, både gjennom rask responstid og god lokalkunnskap ved hendelser, og gjennom forebyggende arbeid basert på kunnskap om lokale forhold. I den forbindelse må det etableres mekanismer som sikrer at innsparinger i personell og kostnader ett sted faktisk omdisponeres til økt politibemanning lokalt, og at politiet organiseres på en slik måte at de faktisk klarer å utnytte den økte fleksibiliteten i ressursdisponeringen til å styrke sin lokale tilstedeværelse.
4. Politiet har en viktig oppgave i forebyggende arbeid. Sammen med helsesøster og skole må politiet vært synlig og aktive i lokalmiljø. Tillit og lokalkunnskap er viktig både i forebyggende arbeid og i løsning av hendelser og saker. KRD mener dette er for lite belyst i politianalysen. Det er vanskelig å måle effekten av forebyggende arbeid, men som analysen peker på er kriminaliteten i kommuner med mindre enn 10 000 innbyggere er redusert med 15 % mellom 2009 og 2011.

Evalueringsrapporten etter forrige reform peker på utfordringer med publikumsorientering og tilgjengelighet. Rapporten går langt i å si at vi trenger en omstrukturering, men den legger også vekt på at områdene hvor en ikke har sett en positiv effekt er på områder som synlighet, nærhet og hverdagskriminalitet.

6 politidistrikt framstår ikke som formålstjenlig. Det bør være ett lensmannsdistrikt i hvert fylke, da dette vil ivareta hensynet til effektivitet og tilstedeværelse. Øvrig beredskap er i dag organisert på fylkesnivå, og en samordning med disse vil være formålstjenlig.

Opprettelse og endring av politistasjons- og lensmannsdistrikt skal vedtas politisk, og Politidirektoratet bør ikke gis slik fullmakt. Politidirektoratet har en viktig rolle og oppgave som fagetat overfor politiske organ i slike spørsmål.

Norge er et land med spredt bosetning som et resultat av en villet politikk innenfor alle sektorer, deriblant justissektoren med politi- og lensmannsstruktur. Endringer i struktur må vurderes i en helhetlig distriktspolitisk sammenheng av politiske organ. Både samfunnet og tjenestetilbudet må bygges nedenfra. Det er viktig at politiet gis en lokal organisering som sikrer forebygging, befolkningens trygghet og at politiet raskt kommer når det er nødvendig. Den geografiske dimensjon og avstander må tillegges stor vekt for å gi folk i distrikts-Norge en god og framtidsrettet polititjeneste i årene som kommer.

Når det gjelder den videre prosessen med oppfølging av Politianalysen, blir form og rekkefølge på beslutningsprosessene viktig. Reformens ulike elementer må ses i sammenheng, og spørsmål som henger sammen bør håndteres i samme prosess. KRD vil derfor oppfordre Justis- og beredskapsdepartementet til å utforme en plan for behandling av de ulike elementene og forslagene i politistudien.

Med hilsen

Hanne Finstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Gry Johansen
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.